מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להעמיק את הידע על חודש כסליו וסיפור חנוכה
- לתרגל משפחות מילים משורשי א-ו-ר וח-נ-ך
- להכיר מנהגי חנוכה בקהילות שונות ולדון בערכי החג

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה כללית

1. ב – קשת
2. ב – שמונה
3. ב – המכבים
4. ב – שמן שהספיק לשמונה ימים במקום ליום אחד
5. ג – כסליו-טבת
6. ב – חינוך וקידוש מחודש

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – כסליו הוא חודש חורף
2. נכון – נר הוא מושג מרכזי בחג האור
3. נכון – כך מוגדר בלוח העונות
4. לא נכון – יש הבדלים במנהגים בין קהילות
5. נכון – שתיהן מהשורש ח-נ-ך

חלק ג' – משפחות מילים – השלמה

1. אורה
2. תאורה
3. מאור
4. חניכה
5. חינוך
6. חנוכת

חלק ד' – התאמת מילים לשורש

1 – ב (שורש א-ו-ר)
2 – ו (שורש א-ו-ר)
3 – ג (שורש ח-נ-ך)
4 – ה (שורש ח-נ-ך)
5 – א (מילת החודש נר)
6 – ד (שורש ח-נ-ך)

חלק ה' – סדר האירועים בסיפור חנוכה

1. היוונים גוזרים גזירות נגד שמירת המצוות
2. מתתיהו ובניו מתחילים במרד
3. המכבים מנצחים במלחמה
4. היהודים מטהרים את בית המקדש
5. מוצאים פך שמן קטן וטהור
6. מדליקים מחדש את המנורה בבית המקדש

חלק ו' – מן המקורות ופינת הערכים

1. תשובה חופשית; לבדוק שהתלמיד מסביר את הניגוד בין אור לחושך כסמל לתקווה מול קושי
2. תשובה חופשית; לבדוק קשר הגיוני בין הערך לסיפור או למנהגי החג

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שתי מילים תקינות מהשורש (למשל אורה, מאור, תאורה)
- הסבר שמזכיר קידוש/התחלה/חינוך כמשמעות משותפת לשורש
- ערך רלוונטי לחג (אור, נס, אומץ, תקווה, ערבות הדדית) עם דוגמה אישית סבירה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדיון קצר על ההבדל בין מנהגי קהילות שונות לפני חלק הכתיבה
- כדאי לחבר את חלק השורשים ללוח מילות החודש כדי לחזק את הזיכרון החזותי
- משימת הכתיבה הפתוחה מתאימה לעבודה בזוגות כדי לעודד שיתוף מנהגים אישיים

דף תרגול: חודש כסליו וחג החנוכה

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כסליו הוא חודש בחורף. בחודש הזה חוגגים חנוכה. נלמד מילים, שורשים וערכים הקשורים לחג.

📖 מילון קטן:

כסליו	חודש שלישי בשנה העברית, בחורף
חנוכה	חג של שמונה ימים לזכר ניצחון המכבים וחנוכת המקדש
מכבים	משפחה שהובילה את המרד ביוונים
נס פך השמן	סיפור על שמן שהספיק לשמונה ימים
יורה ומלקוש	שמות לגשמים הראשונים והאחרונים בעונה
חג הבנות	חג מסורת שחל בראש חודש טבת אצל חלק מהקהילות
חנוכת הבית	טקס פתיחה וקידוש של מקום חדש, מאותו שורש כמו חנוכה
ערבות הדדית	אחריות של אנשים זה לזה בקהילה

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מזל שייך לחודש כסליו?

א) עקרב ב) קשת ג) גדי ד) דלי

2. כמה ימים חוגגים חנוכה?

א) שבעה ב) שמונה ג) תשעה ד) עשרה

3. מי נלחם ביוונים בסיפור חנוכה?

א) דוד המלך ב) המכבים ג) שמשון ד) יהושע

4. מה קרה עם השמן בסיפור חנוכה?

א) שמן שהספיק ליום אחד נשרף מהר ב) שמן שהספיק לשמונה ימים במקום ליום אחד

ג) שמן שהפך למים ד) לא היה נס עם שמן

5. מתי חל חג הבנות?

א) תשרי ב) חשוון ג) כסליו-טבת ד) אדר

6. מה הקשר בין חנוכה לחינוך?

א) בריחה ב) חינוך וקידוש מחודש ג) שינה ד) מלחמה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כסליו הוא חודש בתחילת הקיץ	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	המילה נר שייכת למילת החודש של חנוכה	☐	☐
3	היורה הוא הגשם הראשון של העונה והמלקוש הוא הגשם האחרון	☐	☐
4	בכל הקהילות היהודיות מדליקים חנוכייה באותו אופן בדיוק	☐	☐
5	המילה חנוכת הבית קשורה מבחינת השורש למילה חנוכה	☐	☐

3 חלק ג' – משפחות מילים – השלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. כשמדליקים אור בחדר חשוך, החדר מתמלא _____

2. מתקן שמדליק את הרחוב בלילה נקרא מתקן _____

3. כוכב שמאיר בשמיים נקרא _____

4. כשתלמיד חדש מתחיל ללמוד במסגרת, קוראים לתהליך הזה _____

5. כשאדם מלמד ומכשיר ילדים לחיים, זהו תהליך של _____

6. כשחונכים מבנה חדש בטקס חגיגי, זו _____ הבית

4 חלק ד' – התאמת מילים לשורש

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אורה	___	**א.** מילת החודש נר
2. תאורה	___	**ב.** שורש א-ו-ר
3. חינוך	___	**ג.** שורש ח-נ-ך
4. חניכה	___	**ד.** שורש ח-נ-ך
5. נרות	___	**ה.** שורש ח-נ-ך
6. חנוכת הבית	___	**ו.** שורש א-ו-ר

5 חלק ה' – סדר האירועים בסיפור חנוכה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מתתיהו ובניו מתחילים במרד
☐	היוונים גוזרים גזירות נגד שמירת המצוות
☐	מדליקים מחדש את המנורה בבית המקדש
☐	מוצאים פך שמן קטן וטהור
☐	המכבים מנצחים במלחמה

☐	היהודים מטהרים את בית המקדש

6 חלק ו' – מן המקורות ופינת הערכים

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם את הרעיון שבמקורות היהודיים אור מסמל תקווה וטוב, בעוד חושך מסמל קושי

2. בחרו אחד מהערכים: אור, תקווה, נס, אומץ, ערבות הדדית, וכתבו משפט שמסביר איך הוא קשור לחג החנוכה

כרטיס יציאה

כתבו שתי מילים מהשורש א-ו-ר

הסבירו במשפט אחד מה הקשר בין המילה חנוכה למילה חינוך

ציינו ערך אחד הקשור לחג וכתבו דוגמה אישית הקשורה אליו

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀